

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po H. Z. i zasądzenie kosztów postępowania, na które składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł, opłaty sądowe oraz koszty poniesione w celu ustalenia następców prawnych. Wnioskodawca podał, że posiada wierzytelność wobec H. Z., stwierdzoną tytułem wykonawczym wydanym przez Sąd Rejonowy w Zawierciu w sprawie I Co 4754/15. Wskazał również, że z uwagi na nakład pracy pełnomocnika, uzasadnione jest przyznanie sześciokrotności stawki minimalnej, wynikającej z § 6 pkt 2 w zw. z § 15 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Postanowieniem wydanym w dniu 23 listopada 2018r. w sprawie o sygn. akt I Ns 453/18 Sąd Rejonowy w Zawierciu stwierdził, że spadek po H. Z., c. S. i S., zmarłej dnia 17 lutego 2015r. w Z., ostatnio stale zamieszkałej w R., na podstawie ustawy nabył w całości syn R. Z. s. H. i H., i oddalił wnioszek wnioskodawcy o zasądzenie kosztów.

Na skutek apelacji uczestnika R. Z. od powyższego orzeczenia, Sąd Okręgowy w Częstochowie postanowieniem wydanym w dniu 7 czerwca 2019r. w sprawie o sygn. akt VI Ca 177/19 uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zawierciu z uwzględnieniem kosztów postępowania apelacyjnego, uznając, iż nastąpiło nierozpoznanie istoty sprawy i konieczne jest wezwanie do udziału w sprawie w charakterze uczestnika D. Z..

Postanowieniem z dnia 30 lipca w sprawie o sygn. akt I Ns 455/19 Sąd Rejonowy w Zawierciu dopuścił do udziału w sprawie w charakterze uczestników: D. Z., A. Z. i K. Z..

Sąd Rejonowy w Zawierciu po ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił co następuje.

W dniu 1 czerwca 2011r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 487609/11 z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. przeciwko H. Z.. Następnie postanowieniem Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 5 maja 2015r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 475/15 nadano klauzulę wykonalności powyższemu tytułowi na rzecz następcy prawnego ww. wierzyciela tj. na rzecz (...) Sp. z o.o. w S..

/dowód: nakaz zapłaty karta 12 akt; postanowienie z 5.05.2015r. sygn. akt I Co 475/15 karta 13 akt/.

W dniu 17 lutego 2015 r. w Z. zmarła H. Z., mająca ostatnie z miejsce zwykłego pobytu w R.. Zmarła jako wdowa. Zameżna była raz. Jako spadkobierców ustawowych pozostawiła dwoje dzieci: R. Z. i D. Z.. Więcej dzieci własnych ani przysposobionych nie miała. Testamentu nie sporządziła. Żadne ze spadkobierców ustawowych nie zrzekało się po niej dziedziczenia.

D. Z. w dniu 12 maja 2015 r. przed notariuszem odrzucił spadek po matce H. Z., który mu przypadł z mocy ustawy. Następnie, w oparciu o prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w Zawierciu z 10 czerwca 2015 r. I. N. 273/15 o wyrażeniu zgody na czynność przekraczającą zwykły zarząd majątkiem, D. Z. i E. Z. w dniu 9 października 2015 r. odrzucili spadek po H. Z. w imieniu swoich małoletnich dzieci A. Z. i K. Z.. W skład spadku wchodzi nieruchomości zabudowana położona w R. oraz działki leśne i rolne położone w R..

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu H. Z. karta 10; odpis skrócony aktu urodzenia R. Z. karta 11; zapewnienie spadkowe R. Z. karty 26 i 76 o.; protokół ze złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku z 12 maja 2015 r. Rep A Nr 1852/2015 karta 2 akt I Ns 661/1; protokół ze złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku z 9 października 2015 r. Rep A Nr 3923/2015 karta 2 akt I Ns 1361/15/.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 1025 § 1 kodeksu cywilnego, sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Notariusz na zasadach określonych w przepisach odrębnych sporządza akt poświadczenia dziedziczenia.

Wnioskodawca posiadający wierzycelność względem zmarłej H. Z. stwierdzoną tytułem wykonawczym niewątpliwie posiada interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłej dłużniczce i dochodzeniu spłaty zadłużenia od spadkobierców.

Stosownie do treści art. 926 § 1 i 2 k.c., powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu; dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Jak ustalono powyżej, spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu, stąd w rozpoznawanej sprawie doszło do dziedziczenia ustawowego. W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku (art. 931 § 1 k.c.).

Syn D. Z. oraz wnuki skutecznie odrzucili spadek po H. Z.. Jedynym spadkobiercą ustawowym pozostał uczestnik R. Z.. Zgodnie z art. 1015 k.c. w brzemieniu obowiązującym w chwili śmierci spadkodawczyni, oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania (§ 1). Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza (§ 2).

Wedle zasady wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c. koszty postępowania nieprocesowego nie podlegają rozliczeniu pomiędzy uczestnikami tego postępowania, lecz każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. Reguła ta doznaje ograniczeń, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne (art. 520 § 2 k.p.c.), a także, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.).

W orzecznictwie przyjmuje się, że w postępowaniu nieprocesowym interesy uczestników są sprzeczne np. w sprawach zasiedzenie czy o ustanowienie służebności; w sprawach tych powstaje wyraźna kontradycja co do oczekiwanego wyniku sprawy, gdyż wnioskodawca oczekuje uwzględnienia wniosku, a będący w opozycji uczestnik jego oddalenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 sierpnia 2011 r., II CZ 55/11 i z 5 grudnia 2012 r., I CZ 148/12).

W rozpoznawanej sprawie każdego z uczestników obciążają koszty jego czynności, której sam dokonał, jak i czynności podjętej w jego interesie. W okolicznościach niniejszej sprawy nie wynika, aby uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich były sprzeczne. Można wysunąć nawet wniosek, iż to wnioskodawca, jako wierzyciel spadkodawcy, miał interes we wszczęciu przedmiotowego postępowania. Stąd wniosek o zasądzenie kosztów na rzecz wnioskodawcy należało oddalić.